

Көлемнің өлшем бірлігі. Текше және оның көлемі.

№ 113 сабақ

Геометриялық фигуралардың атауын оқы.
Артық сөзді тап.

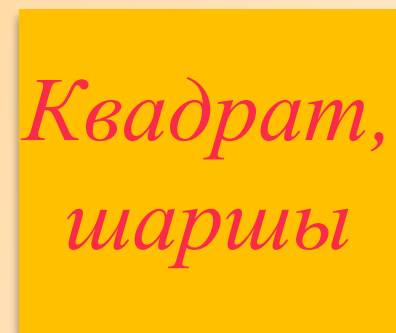
П	А	Р	А	Ю	К	В	А
Ф	У	К	Л	Б	У	Е	Д
П	Р	О	Л	Ь	Б	П	Р
Ъ	З	Щ	Е	Т	В	Т	А
К	Ц	И	Л	И	Н	Д	Р
Я	Ч	С	Е	С	М	П	Р
Э	Ж	Д	П	И	П	Е	Д
Ф	Ы	В	А	П	Р	О	Л

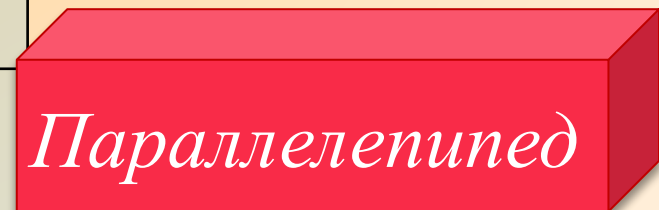
Куб,
текше

Цилиндр

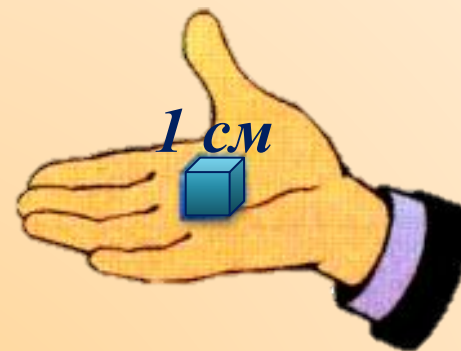
Квадрат,
шаршы

Параллелепипед

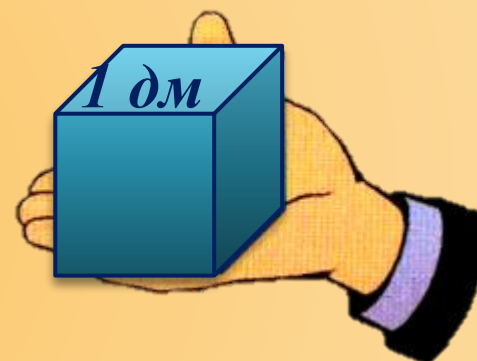
1 см^3 – 1 сантиметр куб,
текше сантиметр.

Бұл – барлық қыры
1 см-ге тең текше.

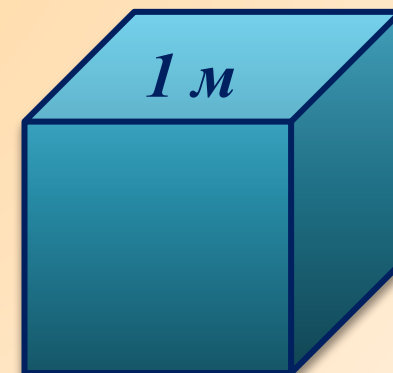
1 дм^3 – 1 дециметр куб,
текше дециметр.

Бұл – барлық қыры
1 дм-ге тең текше.

1 м^3 – 1 метр куб, текше метр.

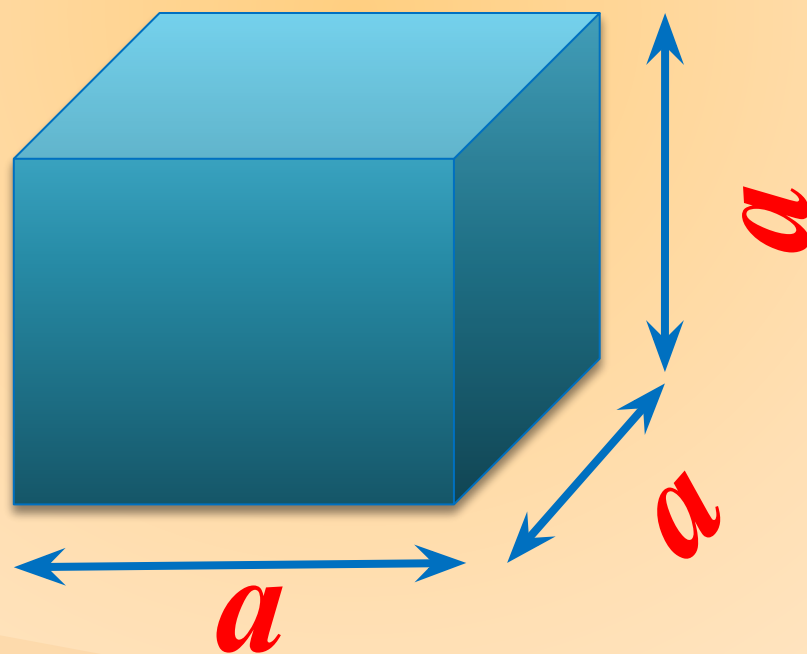
Бұл – барлық қыры
1 м-ге тең текше.

Текшенің көлемін білу үшін, оның бір қырының ұзындығын білу жеткілікті.

$$V = a \cdot a \cdot a = a^3$$

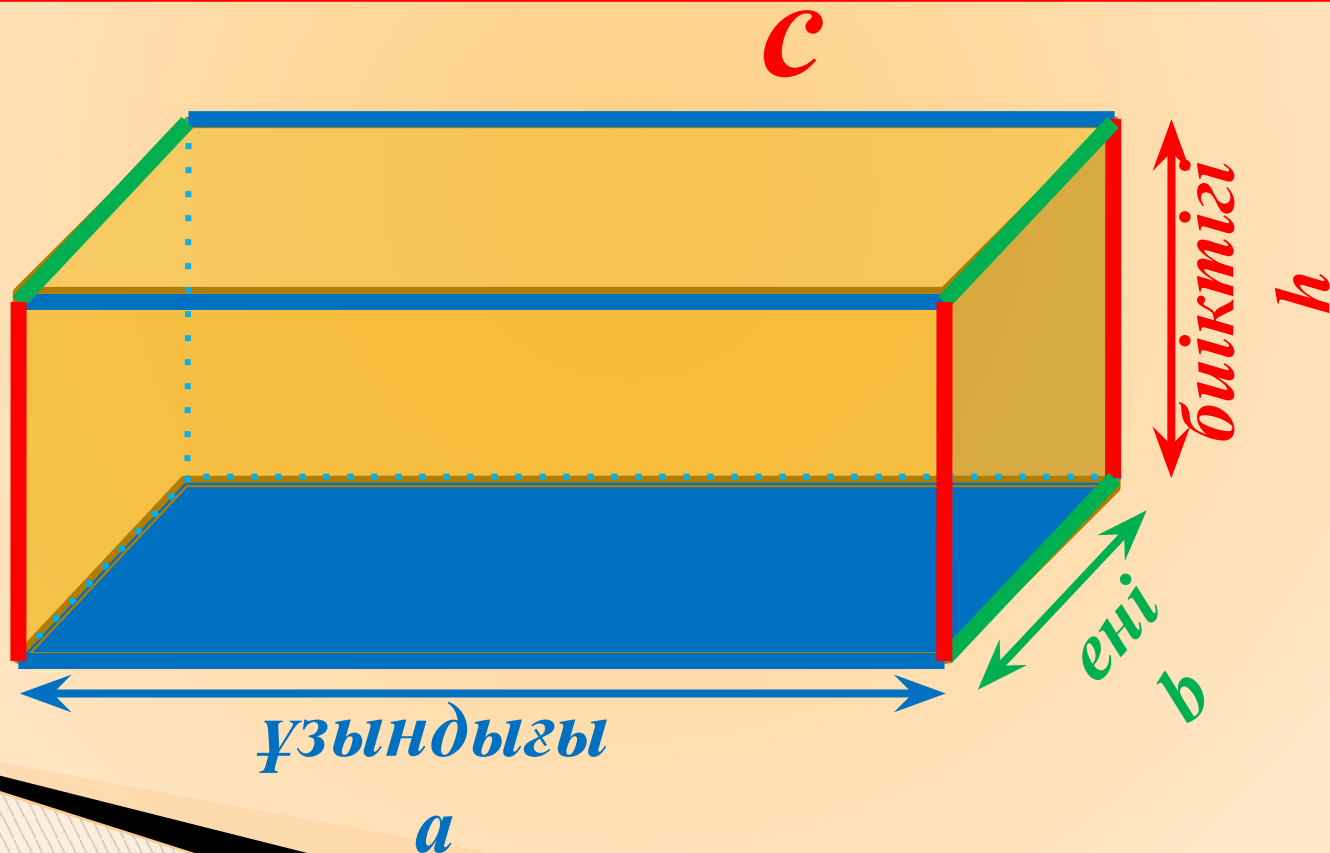
=

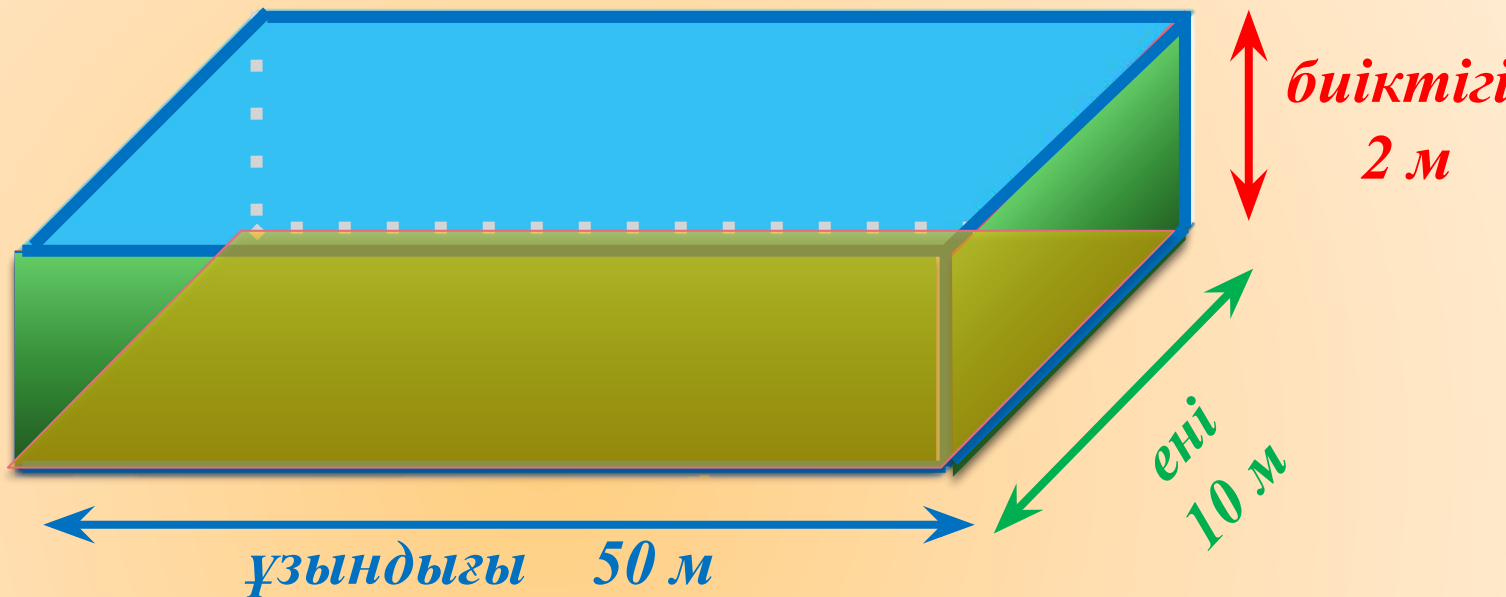
Тіктөртбұрышты параллелепипедтің **көлемі** болады.

Параллелепипедтің көлемін табу үшін,
ұзындығын еніне және биіктігіне көбейту керек.

$$V = a \cdot b \cdot c$$

Ұзындығы 50 м, ені 10 м, тереңдігі 2 м бассейннің көлемін есепте. Бассейннің түбінің ауданын тап. Осы бассейннің қабырғаларының ауданының қосындысын есепте.

	Бассейннің көлемі	Бассейннің түбінің ауданы	Жанындағы үлкен жағының ауданы	Кіші жағының ауданы	Бассейн жақтары аудандарының қосындысы
$a=50\text{ м}$	~~5000 м^3~~	~~500 м^2~~	~~1000 м^2~~	~~50 м^2~~	~~$(100+100+20)2$~~
$b=10\text{ м}$	5000 м^3	500 м^2	1000 м^2	50 м^2	$(100+100+20)2$
$h=2\text{ м}$	?	?	?	?	?

*Тіктөртбұрыштың периметрі мен белгісіз
қабырғаларын тап.*

<i>Ұзындығы</i>	<i>Ені</i>	<i>Ауданы</i>	<i>Периметрі</i>
<i>? см</i>	<i>7 см</i>	<i>84 см²</i>	<i>? см</i>
<i>16 мм</i>	<i>? мм</i>	<i>80 мм²</i>	<i>? мм</i>
<i>35 м</i>	<i>? м</i>	<i>700 м²</i>	<i>? м</i>
<i>? м</i>	<i>20 м</i>	<i>500 м²</i>	<i>? м</i>

Өзіңді тексер!

Тіктөртбұрыштың периметрі мен белгісіз
қабырғаларын тап.

Ұзындығы	Ені	Ауданы	Периметрі
~~24 см~~	7 см	84 см ²	(38 см) · 2
16 мм	~~5 см~~	80 мм ²	(26 мм) · 2
35 м	~~20 м~~	700 м ²	(35 м) · 2
~~50 м~~	20 м	500 м ²	(20 м) · 2

Сызба бойынша өрнек құрастыр және ондағы амалдардың орындалу тәртібін көрсет.

$$480 \div 8$$

$$60 \div 6$$

$$540 \div 6$$

$$10$$

$$+$$

$$90$$

$$100$$

$$480 \overset{1}{:} 8 \overset{2}{:} 6 + 540 \overset{4}{:} 6 \overset{3}{}$$